

se ne dajte od njega, če se še kodi potika, in sploh od nebenega Abrahamovega poštenjaka vkanjati in pehariti. P.

**Iz Trbovelj.** (Nemškutarija). Naš slavní občinski odbor, obstoječ iz 18 odbornikov, je po večini naroden, pa vendar njemu na čelu stoji človek, kateri je najhujši našprotnik, največji zagriženec svojega lastnega naroda, naroda slovenskega. Kmetom, kateri niti ene besede nemške ne umejo, dopisuje nemške oklice, vabila, z eno besedo vse je nemško, tako da človek misli, da je Trbovlje v sredi nemškega „rajha“. Čuditi se je pa, da odlični narodnjaki, kateri sedijo v odboru kot: gosp. Roš, Stagoj, Kalan, Plavšak itd., nimajo poguma potegniti se za ravnopravnost slovenščine. Edini gosp. Eichhalter, rojen Nemec, je še nekako najbolj pravičen proti slovenščini, kateri gospod v resnici zasluži spoštovanje vsakega Slovenca. Letos jeseni imamo nove volitve. Glejte kmetje, da se volitve udeležite in si potem izvolite župana, kateri vam bo pravičen, kateri bo vam kmetom dopisoval v jeziku, kterega vi razumete. Kajti kdor vaš jezik zaničuje, gotovo vas ljubiti ne more.

**Iz Ormoža.** (Spominek Stanku Vrazu). 12. t. m. imeli smo čast sprejeti tukaj odličnega gosta gospoda dr. Franjo pl. Markoviča, vseuč. profesorja v Zagrebu, ki je prišel od matice hrvačke poslan v ta namen, da si ogleda v Cerovci rojstni dom slavnega nam pesnika Stanka Vraza ter njega okolico. Spremljalo je gospoda profesorja nekaj Ormožanov, ki so se prehodivši okoli Svetinjsko in Jeruzalemsko, z nekimi gospodi Ljutomeržani sošli na Cerovci v rojstnem domu slavnega Stanka. Vse je tako dobro uplivalo na gospoda profesorja, da je bil čestokrat čisto očaran. Hrvačka matica namerava namreč začetkom avgusta slavnemu pesniku postaviti spominek. Da se vse to kolikor mogoče sijajno dovrši, sestavil se je odbor, kojega delovanje če taki pričeti. Vsega tega se je gospod profesor živahno udeleževal in ko smo po dokončanem delu v pivnici gostoljubnega gospoda župnika popevali in se navduševali, o jakó krasno je gospod profesor takrat govoril. Gospod profesor je učen in jako ljubeznjiv mož, spreten govornik in goji jako lepe nazore o vzejemnosti naše jugoslovanske. Tak mož nam je gotovo dober porok, da če biti naša slovesnost jako sijajna. Več o tem, kakor hitro prične odbor svoje delo. Precetinski.

**Iz Ljutomera.** (Posojilnica). V glavnej skupščini okrajne posojilnice v Ljutomeru 9. t. m. bil je račun teiste za čas od 1. januarja pa do 31. decembra 1879, katerega tukaj razglášamo, od nadzornega svetovilstva predložen in tudi v vseh stavkih potrjen. Vsled tega so prejemki skupaj 51528 fl. 59 kr. in izdatki skupaj 40845 fl. 26 kr. iznašali, ostalo je torej koncem leta v gotovini 10683 fl. 33 kr. Udom društva se je med tekóm leta izposodilo na mejnice do 6 mesecev 9523 fl. in čez 6 m. potem podaljšalo 82863 fl. 50 kr.

Udje imajo na zalogah vloženo 13709 fl. 88 kr. hranilničarji pa 86859 fl. 4 kr. Rezervni fond imel je z začetkom leta 3336 fl. 47 kr., k temu se je pridjalo na konci leta 1879 iz pridobljenega dobička, potem iz pristopnin in na tekočih obrestih 438 fl. 98 kr. toraj primere s začetkom 1. 1880 rezervni fond skupaj 3775 fl. 45 kr. Bilanca o društvenem premoženju kaže sledeče: Imetje društva iznaša: a) Gotovina 10683 fl. 33 kr. b) Vrednost menije 92065 fl. 50 kr. c) Vrednost inventara 350 fl. in d) Dolžne obresti 2711 fl. 25 kr. skupaj tedaj 105.810 fl. 8 kr. Dolgovi društva pa: a) Rezervni fond 3775 fl. 45 kr. b) Terjatve društvenikov 13709 fl. 88 kr. c) Terjatve hranilničarjev in Gračke hranilnice skupaj 86859 fl. 4 kr. d) Podporni fond 523 fl. 19 kr. in e) Naprej sprejete obresti 942 fl. 52 kr. Vkupaj tedaj 105.810 fl. 8 kr. Društvo je imelo koncem leta 1878, 288 udov, pristopilo jih je tekóm leta 11 a odpalo 21, in to deloma po odstopu, deloma vsled smrti ali ker so bili iz društva zavoljo neizpolnjevanja društvenih dolžnosti izključeni. Opravičnih deležev je bilo koncem leta 1878, 288, priraslo jih je 11 in odpalo 21. Pri občnem zboru se je tudi zaključilo, da se od 1. junija t. l. počenši, od vlog 6% obresti plačuje, kar se ob enem tukaj naznanja.

Kukovec,  
načelnik.

Zemljič,  
blagajnik.

Gomilšak,  
preglednik.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Gosposka zbornica bi rada pod vodstvom starega liberalca in ustavaka Schmerlinga rešila za ustavoverstvo, kar bi se rešiti dalo. Toda nima več neke danjega poguma več. Najnujnejše postave je sprejela z malimi spremembami, kakor so naši poslanci bili sklenoli. Tudi proračun bodo gospodje sprejeli nespremenjen. Liberalni gospodje skušajo pri tej priliki jamrati „o nevarnosti za nemštvo“ pod ministrom grof Taaffejem pa so bili dobro od grofa Thuna, kneza Schwarzenberga, kneza Sapiéhe posekani. Stari Schmerling je res uže star. Govoril je prav slabo rekoč: ker morajo uradniki česke vloge na Českem in Moravskem reševati česki, a ne več nemški, zato bomo pri vojakihi imeli naposled samih judovskih korporalov! Mož ima uže precej mehke možgane. Takšnih ustavakov se nam pač ni bati, tem menje ker je grof Taaffe precej osorno vsem napadom odgovoril: moje ministerstvo želi sprave, tako mora biti v Avstriji, da ne bode nebeno ljudstvo, ne nemško ne slovensko, po pravici nezadovoljno in v tem si ne dajem zaprek delati od nebenih poslancev, od nebene zbornice, tudi od 15-udnega finančnega odbora gosposke zbornice ne.“ Te besede so sicer precej jezičnim ustavakom sapo zaprle! — Dohodnine posojilnicam zanaprej ne bode treba plačevati; dotična postava bo skoro od cesarja potrjena. — Deželni zbori bodo sklicani prihodnji mesec. Potreba je uže res velika. — Nem-

ški liberalci sedaj upijajo po raznih svojih političnih društvih in zastopih, zlasti ob nemški meji na Českem, toda kmalu se bodo naveličali. Vsaj par lenobnim profesorjem in uradnikom, kateri mislijo, da se zavoljo njih ima vsakdo nemški naučiti, nihče ne veruje, da bo sedaj Avstrija razletela ali da bo „nemštvo“ konec vzelo. — Svitli cesar se podajo dne 31. maja v Prago, kder namislijo več časa prebivati. Cesar in njegov sin cesarjevič Rudolf, obadva govorita česki, a par le predobro plačanih profesorjev in uradnikov se na Českem boji českega jezika huje, nego strupa! — Slovenci v Ljubljani so slišali zvoniti, da bo vitez Kaltenegger, silen glavač kranjskih nemčurjev in deželni glavar, prestavljen v Gradec. Čestitali jim bodemo brž, ko izvemo, da je res. — Magjari so v Budimpešti postavili svojemu rojaku grofu Szechenyju velik spomenik na javnem trgu. — Hrvati name ravajo zopet na 10 let sklenoti z Magjari pogodbo. Želimo, da bodoče desetletje jim ne bo na toliko politično in materialno škodo, kakor pretečeno. Z Magjarom se ne brati neben Slovan toliko, kolikor Hrvat!

**Vnanje države.** Turškemu sultanu začela je se hudo goditi. Do sedaj so ga Angleži držali. Temu je konec storjen. Novi angleški minister Gladstone je v državnem zboru ali „parlamentu“ v Londonu izjavil, da Anglija nima nebenega uzroka želeči, da Turčija še dalje živetari. To je smrtni udarec turkoljubom in debel žrebclj za sultanovo mrtvaško rakvo v Evropi. Kajti ob enem je Gladstone odposlal izrednega poslanika nad Berolin, Dunaj v Carigrad k sultanu, da tega pritisne dovoliti, kar je v Berolinskem dogovoru bil obljubil, namreč dati Črnogorcem in Grkom kos zemlje, ostalim še mu kristijanom pa enakopravnosti s Turki. Angleži, Francozi in Italijani so se bržčas uže pobotali med seboj, kaj mislijo storiti, ako se jim sultan ne vda. Kaj bo naše cesarstvo tukaj storilo, to še ni znano. Toda čudno je, da je baje naš minister se za sultana „potegnil nasproti angleškemu poslaniku. Ni dvomiti dalje, da Italijani prežijo na Albanijo in iz tega je mogoče, da se vne velika vojska za turško zapuščino. Bolgarski knez obišče prihodni teden srbskega kneza Milana v Belgradu; ta zopet je prisiljen braniti Srbe, katerim se v Albaniji huda godi, tudi Črnogorcev ne more pustiti brez pomoči, in zopet naša Hercegovina in Bosna v Dalmacijo vred je v nevarnosti, ako se Italijani polastijo Albanije. Zadeve so na Balkanu zopet hudo zamotane in nevarne. — Bismark je ukazal nemške vojake orožati vsakega še s 6cevnm revolverjem. — Francozi baje kupujejo veliko konj na Angleškem. — Rusi pripravljajo se na boj zoper Kitajce. — V Afganistanu pa hočejo Angleži, sklenoti mir in svojih 60.000 vojakov pozvati nazaj! — Deželo premaganih Zulu-Kafrov pritaknili so angleške državi.

## Za poduk in kratek čas.

### Slovani ob nemške meji.

VII. Huda godila je se južnim Slovanom ob nemške meji, še huje pa severnim; tukaj pa najhuje tistim, kateri so prisiljeni bili mir sklenoti z Nemci. Proglasili so jih Nemci s kratka kot sužnje, prisodili temu ali onemu gospodu, a njihova zemljišča so razdelili v plačilo med vojake. Kajti odškodnina za vojaške zasluge mogla je se takrat zvečinoma le v zemljišči in sploh v blagu plačevati. Ob jednom je se nemškim vojakom, nadarjenim s slovansko zemljo, naložila dolžnost nemške meje braniti proti vsakojakim sovražnikom. Najbolj trdno zabičevala je se takšna dolžnost mejnim nemškim grofom, ki so jo tudi vestno izpolnjevali. Vedno so vihteli meč nad Slovani ter mnogo pokrajin celó brez kraljevega vedenja podjarmili. V tem slučaju je se Slovanom jako slaba godila. Mejni grof bil jim je gospod, Sodnija, davek, smrt in življenje, vse je bilo v njegovih rokah. Nesvobodni, ljudje brez imovine in pravice bili so Slovani povsod, kjer koli so si jih Nemci s silo vkladili. V bojih pobite in iz dežele odgnane nadomeščevali so Nemci, ki so jih nemški grofi, škofje ali sploh nemški veljaki priveli seboj na slovanska tla. Slovan, kateri je še živel, moral jim je hlapčevati in rabotati. Kaj čuda tedaj, da je slovanski rod čedalje bolj hiral in naposled preminol po prestanih neizmernih težavah, ošabnem zaničevanju in krutem zatirovanju? Utebe, tolažbe pomoči ni našel nikder; še katoliška Cerkva pogosto ni prišla do njega takrat kot usmiljena mati, ampak kot brezobzirna mačeha. Zato je marsikateri Slovan se izselil ali v brezuspešnem boji izdehnil svojo dušo rajši, kakor da bi se bil nemškim škofom vklanjal in jim od nemških cesarjev zaukazano desetino dajal. S pridnimi rokami in bistro glavo pridobil si je marsikateri suženj Slovan celo lahko blaga ter ga zapustil svojim otrokom ali sorodnikom. Vender to je smel storiti le, ako so njegovi dediči bili ob jednom sužnji njegovega gospoda. Nepotrebno blago so lahko prodavali, a nikoli ne brez gospodovega vedenja in dovoljenja in nikdar človeku, ki je hlapčeval kakšnemu tujemu gospodu. Za ženitev so imeli prositi dovoljenja in njih otroci so bili sužnji kakor oni sami. Gospod je lahko počel s svojimi sužnjimi podložniki, kar se mu je zljubilo. Zatorej beremo zaporedom, kako so nemški gospodje slovanske sužnje prodavali, zastavljali, podarjali, zamenjavali ali za ljudi svojega roda ali tudi za kakšno živinče itd. Tako potlačen, ponižan, zaničevan in teptan bil je slovanski človek. Od tiste dobe je častljivo ime „Slovan“ obveljalo pri vseh zapadnih narodih za ime: rob, suženj, Sklave, schiavio itd. Kedar je se Slovan ženil, vprašati je moral gospoda in snubiti je smel le sužnjo. Vrhu tega mu je bilo za ženitev platiti nekšno svoto, ki se od svobodnega